

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 06.09.1995
COM(95) 197 τελικό

95/0126 (CNS)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με πολυετές πρόγραμμα για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας - Πρόγραμμα SYNERGY

Πρόταση
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας - Πρόγραμμα SYNERGY

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ SYNERGY

Με το παρόν έγγραφο προτείνεται η δημιουργία ενός πολυετούς προγράμματος για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας σε θέματα σχεδιασμού και διαμόρφωσης της ενεργειακής πολιτικής των τρίτων χωρών.

Το εν λόγω πρόγραμμα στοχεύει :

- στην προώθηση της αιεφόρου ανάπτυξης, ιδίως με τη μείωση των εκπομπών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και των ρύπων που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας
- στη βελτίωση της ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού
- στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Η πρόταση αυτή βασίζεται :

- στην αναγκαιότητα ύπαρξης ενός τέτοιου ειδικού μέσου για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, λαμβανομένης υπόψη της εξέλιξης της διεθνούς ενεργειακής κατάστασης και της πολιτικής της Κοινότητας, (πρβλ. παράρτημα Ι)
- στον θετικό απολογισμό και τα πορίσματα που είναι δυνατό να αποκομισθούν από τη λειτουργία της διεθνούς ενεργειακής συνεργασίας, βάσει των μέσων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό από το 1980 (παράρτημα ΙΙ).

Εξάλλου, θα προσφέρει πλεονεκτήματα όσον αφορά τη συμπληρωματικότητα, την επικουρικότητα και την αποδοτικότητα :

1. Συμπληρωματικότητα

Το SYNERGY καλύπτει στοιχεία τα οποία δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα μέσα των Κοινοτήτων, αφενός, και θα συμβάλει στην προετοιμασία ή τη υποστήριξη δράσεων που εφαρμόζονται μέσω των προγραμμάτων αυτών, αφετέρου.

Το τελευταίο αυτό σημείο θα ενισχυθεί μέσω στενής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων μέσων, με την οποία πρόκειται, εξάλλου, να αποφευχθεί οποιαδήποτε επικάλυψη.

- α. Από άποψη μέσων, το SYNERGY θα θέσει σε εφαρμογή δράσεις συνεργασίας στον τομέα του σχεδιασμού και της διαμόρφωσης ενεργειακών πολιτικών. Δεν υφίσταται, επί του παρόντος, μέσο αυτού του τύπου στην Κοινότητα. Πράγματι, το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας

αφορά μάλλον την προπαρασκευή των εργαλείων ενεργειακής πολιτικής και τα άλλα προγράμματα παρά την εφαρμογή των ενεργειακών πολιτικών. Ορισμένα μέσα θέτουν σε εφαρμογή δράσεις ενεργειακής πολιτικής, αλλά στο πλαίσιο εθνικών ή περιφερειακών προτεραιοτήτων¹.

Το SYNERGY θα ενσωματωθεί στο παρόν σύστημα:

- αφενός, με τη δρομολόγηση δράσεων οι οποίες θα καταλήξουν σε έργα χρηματοδοτούμενα από άλλα προγράμματα της Κοινότητας,
- αφετέρου, μέσω της υλοποίησης έργων σε διαπεριφερειακή, ακόμη και παγκόσμια κλίμακα: εκπαίδευση των αρμοδίων του ενεργειακού τομέα, δημιουργία δικτύων οργανισμών που ασχολούνται με το ίδιο θέμα, διασκέψεις σε πολλές περιοχές του κόσμου για σοβαρά θέματα...

Πράγματι, εάν ληφθεί υπόψη ότι τα διεθνή ενεργειακά προβλήματα θα αποκτήσουν αυξανόμενη σημασία κατά τις επόμενες δεκαετίες, ιδιαίτερα όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού και το περιβάλλον, φαίνεται ότι η Κοινότητα πρέπει να είναι σε θέση να αναλάβει δράσεις που ανταποκρίνονται στη σφαιρική ενεργειακή στρατηγική της.

β. Όσον αφορά τους σκοπούς, το SYNERGY μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας ενεργειακής στρατηγικής της Κοινότητας έναντι των τρίτων χωρών:

- στο επίπεδο της προσφοράς, με την καθιέρωση μόνιμου τεχνικού διαλόγου με τις χώρες παραγωγούς, κινητοποιώντας τους ενδιαφερομένους βιομηχανικούς κύκλους, με την ανταλλαγή απόψεων για τη μεταχείριση και τη χρηματοδότηση των επενδύσεων, με την καθιέρωση συνεργασίας σε θέματα διαμετακόμισης και διασυνδέσεων·
- στο επίπεδο της ζήτησης, με την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, τη μεταφορά των ευρωπαϊκών εμπειριών στον τομέα αυτόν και τη δημιουργία ενός πλαισίου συναλλαγών μεταξύ των ευρωπαϊών παραγωγών ενεργειακού υλικού και των χρηστών των τρίτων χωρών.

γ. Θα καθιερωθεί στενή σύμπραξη με τα άλλα όργανα συνεργασίας της Κοινότητας. Οι υπεύθυνοι των οργάνων αυτών θα συμμετάσχουν, μέσω του SYNERGY, στις μελέτες του ήδη από τον σχεδιασμό των ετησίων προγραμμάτων και του πολυετούς προγράμματος. Αντιστρόφως, το SYNERGY πρέπει να συμπράξει στην προπαρασκευή

¹

Βλέπε στο παράρτημα ΙΙΙ τον πίνακα όπου παρουσιάζονται τα διάφορα υφιστάμενα μέσα, βάσει των οποίων μπορούν να αναληφθούν δράσεις διεθνούς ενεργειακής συνεργασίας.

ειδικότερων πολυετών δράσεων, των άλλων προγραμμάτων της Κοινότητας.

Ιδιαίτερα, θα είναι σκόπιμο να καθορισθεί η διασύνδεση του SYNERGY, και των χωρών της Κεντρικής Ευρώπης, οι οποίες μετέχουν στα JOULE, THERMIE, SAVE και ALTENER, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του PHARE.

2. Επιχειρητικότητα

Οι στόχοι που προβλέπονται από το πρόγραμμα αυτό μπορούν να επιτευχθούν αποτελεσματικότερα σε κοινοτικό επίπεδο παρά σε επίπεδο των κρατών μελών. Αυτό ισχύει για τη βελτίωση της εικόνας της Ευρώπης στις χώρες αυτές και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής παρουσίας. Όντως, η Ευρώπη έχει μεγαλύτερη βαρύτητα για να συναγωνισθεί τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία στις αγορές αυτές από εκείνην που έχουν τα κράτη μέλη μεμονωμένα.

2.1 Να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι, στην Ασία και τη Λατινική Αμερική, η Ευρώπη και η πλειονότητα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είναι πολύ λίγο γνωστές για το ενεργειακό τους δυναμικό, σύμφωνα με μια πρόσφατη μελέτη², ενώ μόνον η Κοινότητα είναι αρκετά σημαντική ώστε να γίνεται σεβαστή και αποδεκτή, προκειμένου να προσφέρει την εμπειρία της για την αναδιάρθρωση του ενεργειακού τομέα.

2.2 Δράση στο επίπεδο της Κοινότητας δικαιολογείται ιδιαίτερα στον τομέα της διεθνούς ενεργειακής συνεργασίας, διότι αποσκοπεί στην υλοποίηση των προαναφερθέντων στόχων, οι οποίοι είναι κοινοί σε όλα τα κράτη μέλη.

Εξάλλου, στον βαθμό που οι δράσεις αυτές καταλήγουν στην προώθηση ευρωπαϊκών τεχνολογιών στο εξωτερικό της Κοινότητας, είναι επιθυμητό η προώθηση αυτή να πραγματοποιείται με συντονισμένο τρόπο, ώστε να επιτυγχάνονται τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

2.3 Το εν λόγω πρόγραμμα θα επιτρέψει, άρα, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα να έχει διαρκή παροικία στο επίπεδο της διαδικασίας λήψης πολιτικών αποφάσεων και να επηρεάζει, επομένως, τις ενεργειακές και περιβαλλοντικές επιλογές, καθώς και να μην περιορισθεί σε συγκεκριμένους τεχνικούς τομείς.

²

Η ενεργειακή ανάπτυξη στις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας. Η συνεργασία με την Ευρώπη. Bernard Meunier και Didier Unverzagt (ΓΔ Ι).

3. Αποδοτικότητα

- 3.1 Η θέσπιση ενός πολυετούς νομικού πλαισίου θα επιτρέψει να φθάσουν σε αίσιο πέρας μακρόχρονες δράσεις: δημιουργία δικτύων, επιμόρφωση, πρόγραμμα συσκέψεων, που κατανέμονται σε πολλά έτη σε διάφορα μέρη του κόσμου.

Θα καταλήξει, επίσης, στην κατάρτιση ενός πολυετούς προγράμματος δράσεων, βάσει κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων σε συντονισμό με τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη τη συμπληρωματικότητα με τα άλλα προγράμματα της Κοινότητας και τις δράσεις των πολυμερών χρηματοδοτών, καθιστώντας ταυτόχρονα δυνατές τις ταχείες παρεμβάσεις. Επομένως, θα βελτιωθεί η αποδοτικότητα των επιμέρους δράσεων των κρατών μελών.

- 3.2 Οι κατευθύνσεις που καθορίζονται στα ετήσια σχέδια θα επιτρέψουν να εστιασθεί η δράση της διεθνούς ενεργειακής συνεργασίας σε ορισμένα στοχοθετημένα θέματα που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην υλοποίηση των επιδιωκόμενων στόχων.

Η δημιουργία ενός προγράμματος όπως το SYNERGY δεν θα καταλήξει σε αλληλεπικάλυψη με τις υφιστάμενες αλλού δράσεις, αλλά, αντιθέτως, θα επιτρέψει να ενισχυθεί και να βελτιωθεί ολόκληρη η πολιτική διεθνούς ενεργειακής συνεργασίας της Κοινότητας και να ενσωματωθεί καλύτερα στο σύνολο της εξωτερικής πολιτικής της Κοινότητας και της ενεργειακής πολιτικής.

Ενίσχυση και βελτίωση

- χρησιμοποιώντας αυτά που δημιουργήθηκαν κατά την πρότυπη φάση: συνεργασία με το διεθνές δίκτυο ερευνητικών ινστιτούτων για την ενεργειακή πολιτική COPED, που υπάρχει σε 2 ανεπτυγμένες και 4 αναπτυσσόμενες χώρες· συνέχεια της διάσκεψης των Αθηνών για την ενέργεια και το αστικό περιβάλλον· συνέχεια της διάσκεψης της Ευξείνου Πόντου για τη νέα ενεργειακή πραγματικότητα στην περιοχή· ενεργειακά κέντρα· τακτικές επαφές με τις ενεργειακές αρχές των χωρών αυτών κλπ.
- καθιστώντας δυνατή μια δράση, με πρωτοβουλία της Κοινότητας, επικεντρωμένη σε επακριβείς στόχους και ωφελούμενη από εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα της ενέργειας.
- αποφεύγοντας την απομόνωση των δράσεων ανά γεωγραφική περιοχή.
- αξιοποιώντας τους νέους πόρους του τετάρτου προγράμματος-πλαισίου ETA, και ιδιαίτερα του ειδικού προγράμματος JOULE-THERMIE και του προγράμματος συνεργασίας με τις τρίτες χώρες, οι οποίοι θα μπορούσαν να αφιερωθούν σε από

κοινού δράσεις τεχνολογικής ανάπτυξης, διάδοσης και ανάπτυξης εργαλείων ενεργειακού σχεδιασμού.

- καταλήγοντας σε από κοινού δράσεις ή δράσεις χρηματοδοτούμενες από άλλα μέσα (PHARE, TACIS, οικονομική συνεργασία με την Ασία και τη Λατινική Αμερική, MEDA), ακόμη και τραπεζικά δάνεια (ETE, ETAA, EKAX...).
- καθιστώντας δυνατή την αντιμετώπιση της αύξησης της ζήτησης ενέργειας στις τρίτες χώρες σε ένα πλαίσιο εξοικονόμησης ενέργειας, ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και ιδιαίτερα της βιομάζας, ελέγχου του εφοδιασμού και σεβασμού προς το περιβάλλον.
- τέλος, το πρόγραμμα αυτό πρόκειται να απαιτήσει λίγους πόρους για να παράγει σημαντικά αποτελέσματα.

Ενσωμάτωση

- καθιστώντας δυνατή την ανταπόκριση στις ανάγκες μιας σφαιρικής ευρωπαϊκής στρατηγικής της ενέργειας, και όχι μόνον βάσει κριτηρίων προτεραιοτήτων ανά γεωγραφική περιοχή.
- συμπληρώνοντας με ένα ενεργειακό σκέλος άλλες πολιτικές της Κοινότητας, διεθνείς σχέσεις, περιβάλλον, απασχόληση, διεθνή συνεργασία σε θέματα ΕΤΑ, αλλά και κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, και αυτό, με μεγάλη ευελιξία.
- παρέχοντας το πλαίσιο για μια εργασία εναρμόνισης των ενεργειακών πολιτικών, ιδίως με τις συνδεδεμένες ΧΚΑΕ, που εντάσσεται στους στόχους των συμφωνιών σύνδεσης. Οι συμφωνίες αυτές καταρτίστηκαν ήδη στο πνεύμα μελλοντικής προσχώρησης.
- συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός ενεργειακού σκέλους στις εταιρικές σχέσεις Ευρώπης-Μεσογείου, που πρόκειται να συναφθούν στη Διάσκεψη της Βαρκελώνης.

3.3 Η ύπαρξη ενός σταθερού μέσου θα καταστήσει δυνατή την εφαρμογή μιας μεσοπρόθεσμης πολιτικής και θα εξασφαλίσει την διατήρηση των σχέσεων με τα θεσμικά όργανα των τρίτων χωρών, καθιστώντας το SYNERGY τον συνομιλητή στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής ανάμεσα στους διεθνείς ενεργειακούς φορείς και τα κράτη-παραγωγούς.

3.4 Αυτό το μεσοπρόθεσμο νομικό πλαίσιο θα προσφέρει επίσης τα εργαλεία για ενδεχόμενες δράσεις συνεργασίας σε περίπτωση διεθνούς κρίσης στον τομέα της ενέργειας.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το SYNERGY θα συνεχίσει, όπως και στην πρότυπη φάση, να επιδίδεται σε δράσεις συνεργασίας και βοήθειας για τον καθορισμό, τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της ενεργειακής πολιτικής των τρίτων χωρών, αλλά με μεσοπρόθεσμη στρατηγική.

Οι δράσεις του SYNERGY είναι δυνατό να αφορούν όλες τις τρίτες χώρες που αντιμετωπίζουν ενεργειακά προβλήματα, κατά κύριο λόγο, τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, τις Δημοκρατίες της πρώην ΕΣΣΔ, τις τρίτες χώρες της λεκάνης της Μεσογείου, τις αναπτυσσόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας και τις χώρες της Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση της Λομέ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις των τεσσάρων πολιτικών της Κοινότητας που περιλαμβάνουν ενεργειακές πλευρές (διεθνείς σχέσεις, περιβάλλον, απασχόληση, έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη), καθώς και την ενεργειακή στρατηγική της Κοινότητας, θα καθορισθούν στόχοι προτεραιότητας στο επίπεδο, τόσο των δράσεων που πρέπει να αναληφθούν, όσο και των δικαιούχων χωρών, υπό τη μορφή πολυετούς σχεδίου.

Κατόπιν, κάθε χρόνο θα καταρτίζονται συγκεκριμένα σχέδια δράσεων, σε σύνδεση, συμπλήρωση και συνεργασία με:

- άλλα προγράμματα και μέσα της Κοινότητας
- δράσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη σε ορισμένες τρίτες χώρες
- ανάγκες που έχουν εκφράσει οι εθνικές βιομηχανίες των κρατών μελών
- ανάγκες που έχουν εκφράσει οι χώρες δικαιούχοι

Για να ληφθούν υπόψη οι διάφορες συμπληρωματικότητες, αυτά τα σχέδια θα καταρτίζονται στο πλαίσιο διαβούλευσης μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και κατόπιν θα υποβάλλονται σε συμβουλευτική επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των κρατών μελών, η οποία θα τα εξετάζει, όπως και τις περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των διαφόρων προγραμμάτων.

Είναι πράγματι προφανές ότι το SYNERGY, αν και προσφέρει ένα νέο στοιχείο σε θέματα διεθνούς ενεργειακής συνεργασίας, δεν έχει ως αποστολή να καταστεί το αποκλειστικό μέσο της εν λόγω συνεργασίας και ότι οι δράσεις αυτές αποτελούν συμπληρώματα των ενεργειακών στρατηγικών που καθορίζονται στα άλλα μέσα της Κοινότητας και των κρατών μελών.

Οι δράσεις συνεργασίας θα λάβουν τη μορφή:

- συσκέψεων που επιτρέπουν τον διάλογο και τις ανταλλαγές πληροφοριών και εμπειριών,
- διάδοσης πληροφοριών (φυλλάδια, ενημερωτικό δελτίο)
- δράσεων επιμόρφωσης (μαθήματα, σεμινάρια, τεχνικές επισκέψεις)

- αποστολής ευρωπαϊών εμπειρογνομόνων σε οργανισμούς τρίτων χωρών
- μελετών
- υποστήριξης των διεθνών δικτύων μελέτης και παροχής συμβουλών για την ενεργειακή πολιτική
- υποστήριξης των ενεργειακών κέντρων των τρίτων χωρών που προορίζονται να καταστούν αργότερα αυτάρκη και να ενθαρρύνουν τη συνέργεια με υφιστάμενες ή προβλεπόμενες δομές: Eurocentre στη Λατινική Αμερική, Technology Windows και Business Centres στην Ασία.

Η χρηματοδότηση που προσφέρει το SYNERGY είναι δυνατό να καλύπτει ένα συγκεκριμένο έργο εξ ολοκλήρου ή να αποτελεί μέρος συγχρηματοδότησης με άλλη κοινοπραξία.

Το πρόγραμμα πρόκειται να έχει πενταετή διάρκεια και τα μέσα τα οποία προτείνεται να διατεθούν ανέρχονται σε 50 εκατ. ECU ετησίως.

Ένα μέρος των κονδυλίων αυτών πρόκειται, επίσης, να καλύψει προσωρινά τις δαπάνες λειτουργίας της Γραμματείας της Συνθήκης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας.

Όντως, λαμβάνοντας υπόψη τον σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε η Κοινότητα στις διαπραγματεύσεις για την εν λόγω Συνθήκη, την αναγκαιότητα να υποστηριχθεί η δράση της γραμματείας της και την καθυστέρηση κατά την υπογραφή της Συνθήκης από τις Ηνωμένες Πολιτείες, δεν πρέπει να αποκλεισθεί στήριξη από την Κοινότητα, ενδεχομένως, ως προκαταβολή.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα κυριότερα θέματα δράσεων του SYNERGY με τις προτεραιότητες στις οποίες αντιστοιχούν.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΣΑ
Ενίσχυση της εικόνας της Ευρώπης	Γενική	Επιμόρφωση, εμπειρογνώμονες, συσκέψεις
Υποστήριξη της αειφόρου ανάπτυξης των τρίτων χωρών	Γενική	Διευκόλυνση της μεταφοράς καθαρών τεχνολογιών: σεμινάρια, τεχνικές επισκέψεις
Προώθηση του διαλόγου με τις χώρες παραγωγούς	Ασφάλεια του εφοδιασμού	Συσκέψεις
Υποστήριξη της μείωσης του φαινομένου του θερμοκηπίου και των ρύπων που σχετίζονται με την κατανάλωση σε όλους τους τομείς	Περιβάλλον	Επιμόρφωση, ανεξάρτητοι έλεγχοι, συσκέψεις, σεμινάρια διάγνωσης, μελέτες σκοπιμότητας, δράσεις ενεργειακών κέντρων
Προώθηση της διασύνδεσης των δικτύων	Ανταγωνιστικότητα και ασφάλεια του εφοδιασμού	Μελέτες σκοπιμότητας, συσκέψεις
Προώθηση του ενεργειακού προγραμματισμού των τρίτων χωρών	Ασφάλεια του εφοδιασμού και περιβάλλον	Επιμόρφωση, εμπειρογνώμονες, μελέτες, δράσεις ενεργειακών κέντρων, διαμόρφωση στρατηγικών
Ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης των τρίτων χωρών	Ασφάλεια του εφοδιασμού και περιβάλλον	Επιμόρφωση, μελέτες, συσκέψεις, εμπειρογνώμονες, δράσεις ενεργειακών κέντρων

Αυτοί οι διάφοροι στόχοι θα προσαρμόζονται, φυσικά, ανάλογα με την κατάσταση κάθε περιοχής του κόσμου. Συνεπώς, στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, θα μπορούσε να δοθεί έμφαση στην αναδιοργάνωση του συστήματος παραγωγής τους και την προετοιμασία της προσχώρησής τους, για τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας, πρόκειται μάλλον για δράσεις στον τομέα του αστικού περιβάλλοντος και των μεταφορών, ενώ για τη Μεσόγειο, δράσεις προς όφελος της ενεργειακής ολοκλήρωσης και του αστικού περιβάλλοντος.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1. Οι παγκόσμιες ενεργειακές προοπτικές των επομένων δεκαετιών απετέλεσαν το αντικείμενο εργασιών που πραγματοποιήθηκαν τόσο από την Επιτροπή, όσο και από τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας. Μέσω των αναλύσεων αυτών επισημάνθηκαν ορισμένες πιθανές εξελίξεις.
 - αύξηση της ενεργειακής ζήτησης, μέτρια στις χώρες του ΟΟΣΑ, ισχυρή στις αναπτυσσόμενες χώρες και ασθενής στην πρώην ΕΣΣΔ
 - εξαιρετικά σημαντική αύξηση στην Ασία και τη Λατινική Αμερική, για λόγους τόσο οικονομικούς, όσο και δημογραφικούς και, ιδιαίτερα, στον τομέα των μεταφορών
 - πολύ σημαντική επίσης αύξηση στη Μεσόγειο, με ιδιαίτερα προβλήματα όσον αφορά το περιβάλλον στα παράλια και τις πόλεις
 - λαμβάνοντας υπόψη τους υπάρχοντες ενεργειακούς πόρους, ο άνθρακας ή οι υδρογονάνθρακες θα διατηρήσουν και θα ενισχύσουν την επικρατούσα θέση τους, ιδιαίτερα στην Κίνα και τη Νότιο Αμερική, παρόλα τα προβλήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον
 - οι εκπομπές CO₂ αναμένεται, λόγω αυτού, να συνεχίσουν να αυξάνονται, εάν δεν μεταβληθεί η πολιτική κατάσταση και το ρυθμιστικό πλαίσιο.
2. Η Επιτροπή ανέθεσε, επίσης, την εκπόνηση πολλών μελετών σχετικά με τις ενεργειακές προοπτικές έως το 2020, οι οποίες προβάλλουν, μεταξύ άλλων, τις δύο ακόλουθες τάσεις:
 - η παγκόσμια κατανάλωση ενέργειας θα μπορούσε να διπλασιασθεί, βασικά υπό την πίεση των αναπτυσσόμενων χωρών·
 - παρόλη τη μέτρια αύξηση της ενεργειακής κατανάλωσης, η στασιμότητα της ευρωπαϊκής παραγωγής αναμένεται να καταλήξει σε εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας από εισαγωγές της τάξεως του 70% έως το 2020.
3. Εξάλλου, οι τρίτες χώρες αντιμετωπίζουν ειδικά ενεργειακά προβλήματα σε κάθε περιφέρεια του κόσμου:

Η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη αντιμετωπίζει προβλήματα εκσυγχρονισμού των υποδομών, βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και περιβάλλοντος. Πρόκειται, εξάλλου, για ζώνη διαμετακόμισης των ενεργειακών πόρων που προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Οι Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα όπως οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, με ιδιαίτερα οξείες πλευρές όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια, τις αναγκαίες επενδύσεις στον παραγωγικό τομέα και την ενεργειακή απόδοση. Τα προβλήματα αυτά θα μπορούσαν, άλλωστε, να έχουν

συνέπειες στην πολιτική και κοινωνική σταθερότητα των Δημοκρατιών αυτών, οι οποίες θα μπορούσαν, στην περίπτωση ορισμένων από αυτές (Ρωσία, Ουκρανία), να έχουν αντίκτυπο στον εφοδιασμό της Ευρώπης.

Εν γένει, το παράδειγμα της Ουκρανίας δείχνει, όπως επισημάνθηκε στα συμπεράσματα της διάσκεψης κορυφής της Κέρκυρας, ότι οι αποφάσεις σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο της γενικής ενεργειακής πολιτικής των εμπλεκόμενων κρατών.

Οι μεσογειακές χώρες και λοιπές αναπτυσσόμενες χώρες θα αντιμετωπίσουν προβλέψιμη αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας.

Κατά συνέπεια, για τις μεσογειακές χώρες, οι προβλέψεις έως το 2020 αναφέρουν σχεδόν τριπλασιασμό της κατανάλωσης ενέργειας, η δε κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να τετραπλασιασθεί. Θα χρειασθεί σοβαρή προσπάθεια εκμετάλλευσης/παραγωγής για να εξασφαλισθούν, ταυτοχρόνως, ο εφοδιασμός των εσωτερικών αγορών και η διατήρηση και η αύξηση των εξαγωγών προς την Ευρώπη. Για την ηλεκτρική ενέργεια, η αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης θα δημιουργήσει ανάγκες στο επίπεδο των μεταφορών, της παραγωγής και της κατανάλωσης.

Λόγω αυτού, η ενέργεια θα πρέπει να αποτελέσει σημαντικό σκέλος των νέων ευρω-μεσογειακών εταιρικών σχέσεων, που πρόκειται να προκύψουν από τη διάσκεψη της Βαρκελώνης.

Για τις λοιπές αναπτυσσόμενες χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής, η ζήτηση ενέργειας στις χώρες αυτές θα μπορούσε να υπερδιπλασιαστεί μεταξύ 1991 και 2010 και η αναλογία τους στην παγκόσμια κατανάλωση ενέργειας να ανέλθει σε 40% έναντι 27% το 1991. Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας εκτιμά ότι τα δύο τρίτα της αύξησης της κατανάλωσης ενέργειας θα οφείλονται στις χώρες αυτές εντός των επομένων ετών.

Λόγω της χαμηλής ενεργειακής αποδοτικότητας των χωρών αυτών, μια τέτοια εξέλιξη θα έχει τρεις σοβαρές συνέπειες:

- σημαντικότερες ανάγκες επενδύσεων, και άρα χρηματοδότησης, ενώ οι δημόσιοι χρηματοδοτικοί πόροι είναι περιορισμένοι ή προορίζονται για άλλες προτεραιότητες, εξ ου και η προσφυγή στον ιδιωτικό τομέα και η αμφισβήτηση του ρόλου του κράτους.
- εντάσεις όσον αφορά τον εφοδιασμό των ανεπτυγμένων χωρών και, ιδιαίτερα, της Ευρώπης.
- επιπτώσεις σε θέματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος, όπου υπολογίζεται ότι η Ινδία και η Κίνα θα μπορούσαν, αυτές μόνον, να αντιπροσωπεύουν το ένα τέταρτο των εκπομπών CO₂ το 2010.

4. Είναι σκόπιμο, επίσης, να υπομνησθούν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Υπουργών Ενέργειας του Νοεμβρίου 1992 σχετικά με τις γενικές κατευθύνσεις για συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες σε θέματα καθαρών και αποδοτικών ενεργειακών τεχνολογιών.

Στα συμπεράσματα αυτά, το Συμβούλιο έδωσε υψίστη σημασία στο θέμα της συνέχειας που πρέπει να δοθεί στο κεφάλαιο 34 της Agenda 21 της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, όπου τονιζόταν ο πρωταρχικός ρόλος της μεταφοράς τεχνολογιών που δεν βλάπτουν το περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή:

- στην προοδευτική υποκατάσταση ορυκτών καυσίμων χαμηλής περιεκτικότητας σε άνθρακα σε σχέση με καύσιμα υψηλής περιεκτικότητας σε άνθρακα·
- στην ανάπτυξη καθαρών τεχνολογιών καύσης
- στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης

Η προσχώρηση της Κοινότητας στη Σύμβαση για την Αλλαγή του Κλίματος, η οποία αποσκοπεί στη σταθεροποίηση των εκπομπών CO₂, την παροτρύνει να αναλάβει ενισχυμένες δράσεις συνεργασίας στους τομείς αυτούς.

Στα συμπεράσματα της Διάσκεψης του Βερολίνου για την αλλαγή του κλίματος τον Απρίλιο του 1995, προτείνεται να ξεκινήσει μια διαδικασία, ικανή να επιφέρει μείωση των εκπομπών μετά το έτος 2000.

Στο πλαίσιο αυτό, πολλές ανεπτυγμένες χώρες συμφώνησαν να προωθήσουν δράσεις ανάπτυξης νέων τεχνολογιών που καθιστούν δυνατή τη μείωση των εκπομπών αυτών.

Τα πράγματα δείχνουν ότι οι βιομηχανικές χώρες πρέπει όχι μόνον να μειώσουν τις εκπομπές, αλλά επίσης να προβούν σε δράσεις συνεργασίας, ούτως ώστε να κατορθώσουν οι αναπτυσσόμενες χώρες να συνεχίσουν να αναπτύσσονται, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη συνεπαγόμενη αύξηση των αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Το SYNERGY μπορεί, άρα, να αποτελέσει τη δομή υποδοχής των δράσεων αυτών, μέσω της δημιουργίας, μεταξύ άλλων, ειδικευμένων ενεργειακών κέντρων, τα οποία θα λάβουν επομένως επίσης υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και την καθιέρωση εταιρικών σχέσεων.

5. Τέλος, παράλληλα με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας, υπεγράφη από 39 χώρες ένα πρωτόκολλο για την ενεργειακή απόδοση και τις συναφείς περιβαλλοντικές πλευρές. Στο πρωτόκολλο αυτό καθορίζονται τρεις στόχοι:
 - η προώθηση πολιτικών ενεργειακής απόδοσης
 - η δημιουργία ενός πλαισίου που ευνοεί την ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας από παραγωγούς και καταναλωτές
 - η ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα αυτόν.
6. Η ανάπτυξη της κατανάλωσης στις τρίτες χώρες θα οδηγήσει στο άνοιγμα νέων αγορών, τόσο σε επίπεδο προσφοράς, όσο και ζήτησης, στις οποίες πρέπει να είναι παρόντες οι ευρωπαίοι βιομήχανοι. Εξάλλου, η Λευκή Βίβλος για την ανάπτυξη, την

ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση αναφέρει ως άξονα ανάπτυξης τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και ενέργειας και τα αποτελέσματά τους στη μείωση του κόστους, μέσω της καλύτερης χρησιμοποίησης του υφισταμένου δυναμικού και της ενίσχυσης της ασφάλειας εφοδιασμού.

Στην "ανακοίνωση για μια πολιτική βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση" επισημαίνεται πάλι, μεταξύ των τομέων δράσεων στους οποίους θα πρέπει να αναπτυχθεί βιομηχανική συνεργασία, ο τομέας των πρωτοβουλιών που βασίζονται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας και στην ενεργειακή ανάπτυξη των τρίτων χωρών.

7. Η τεχνολογική συνεργασία με τις τρίτες χώρες, ιδιαίτερα τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες με μεταβατική οικονομία, καλείται να διαδραματίσει καίριο ρόλο στις στρατηγικές έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας της Κοινότητας. Όντως, οι νέες τεχνολογίες, και ιδιαίτερα οι καθαρές και οι συμβατές με το περιβάλλον, θα συμβάλουν ουσιαστικά στη μείωση των συνολικών εκπομπών CO₂, από τις οποίες όλο και μεγαλύτερο μέρος θα προέρχεται από τις χώρες αυτές.
8. Οι διεθνείς σχέσεις θα διαδραματίσουν, άρα, ευρύτερο ρόλο στον ενεργειακό τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επ'αυτού, η Επιτροπή, στην Πράσινη Βίβλο της "Για μια ενεργειακή πολιτική της Κοινότητας", ανέφερε επανειλημμένως τη διεθνή συνεργασία ως στοιχείο που εγγυάται την ασφάλεια εφοδιασμού και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι διεθνείς ενεργειακές σχέσεις αποτελούν επίσης ένα σημαντικό στοιχείο τεσσάρων πολιτικών της Κοινότητας: των διεθνών πολιτικών και οικονομικών σχέσεων, του περιβάλλοντος, της απασχόλησης και της Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης.

ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

1. Η ενεργειακή συνεργασία με τις τρίτες χώρες άρχισε το 1980, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες της δεύτερης πετρελαϊκής κρίσης. Διατέθηκαν, αρχικά, 650.000 ECU.
2. Το ψήφισμα του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 1986 για τους νέους στόχους της κοινοτικής ενεργειακής πολιτικής για το 1995 και τη σύγκλιση των πολιτικών των κρατών μελών περιελάμβανε, μεταξύ των οριζόντιων στόχων, τους οποίους πρέπει να επιδιώξει να υλοποιήσει η ενεργειακή πολιτική της Κοινότητας και των κρατών μελών:
 - "α) ασφαλέστερες συνθήκες εφοδιασμού και μείωση των κινδύνων απότομων διακυμάνσεων των τιμών ενέργειας :
 - με τη γεωγραφική διαφοροποίηση των εξωτερικών ενεργειακών πηγών εφοδιασμού της Κοινότητας

.....

- η) την ανάπτυξη των εξωτερικών σχέσεων της Κοινότητας στον τομέα της ενέργειας, χάρη σε συντονισμένη προσέγγιση, ιδίως βάσει τακτικών διαβουλεύσεων μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής"

Τα διατεθέντα ποσά για τη συνεργασία ανανεώθηκαν και αυξήθηκαν κάθε χρόνο, λαμβανομένης υπόψη της αυξανόμενης σπουδαιότητας των διεθνών πτυχών των ενεργειακών προβλημάτων. Τα δημοσιονομικά κονδύλια ανήλθαν, σε 9 εκατ. ECU το 1995.

3. Όλες οι δράσεις που ανελήφθησαν στο πλαίσιο αυτό φέρουν, από διετίας, την ονομασία SYNERGY, ώστε να διευκολύνεται η παρουσίαση και η προώθηση.
4. Το SYNERGY χρηματοδοτεί δράσεις συνεργασίας με τις τρίτες χώρες στον τομέα της διαμόρφωσης της ενεργειακής πολιτικής και της εφαρμογής της προς αμοιβαίο όφελος των δύο συμβαλλόμενων μερών.

Από το 1990, χρηματοδοτούνται επίσης από το SYNERGY οι δαπάνες λειτουργίας της Διάσκεψης για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας και η Γραμματεία της.

Αντιθέτως προς άλλα προγράμματα συνεργασίας, τα οποία είναι γενικότερα και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων ένα σκέλος "ενέργειας"μ το SYNERGY είναι ειδικό πρόγραμμα ενεργειακής πολιτικής. Επιπλέον, το SYNERGY λειτουργεί ευέλικτα, καθιστώντας δυνατές, ταχύτερες δράσεις.

Το SYNERGY μπορεί να παρέμβει σε οποιαδήποτε τρίτη χώρα, γεγονός που αποτελεί πλεονέκτημα σε σχέση με άλλα προγράμματα και μέσα συνεργασίας της Επιτροπής, τα οποία έχουν περιορισμένα γεωγραφικά πεδία παρέμβασης, και καθιστά δυνατή τη συμπλήρωσή τους. Επομένως, το SYNERGY μπορεί να αναλάβει ευκολότατα ένα κοινό έργο στις ΧΚΑΕ και στην ΚΑΚ, το οποίο φαίνεται δυσχερέστερο στο πλαίσιο των προγραμμάτων PHARE και TACIS, ακόμη και αν αυτό είναι δυνατόν και συμβαίνει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Τοποθετούμενο στο επίπεδο του καθορισμού της ενεργειακής πολιτικής, το SYNERGY διακρίνεται από τις δράσεις που αναπτύσσονται στις τρίτες χώρες βάσει άλλων ειδικών προγραμμάτων στον τομέα της ενέργειας, όπως το THERMIE, το οποίο τοποθετείται στο επίπεδο τεχνολογικών δράσεων.

Οι κυριότερες δραστηριότητες του SYNERGY συνίστανται στα εξής:

- ενθάρρυνση και προώθηση του διαλόγου μεταξύ Κοινότητας, τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών στον τομέα της ενέργειας (π.χ. διάσκεψη με τις χώρες παραγωγής υδρογονανθράκων του Αραβο-Περσικού Κόλπου στο Ομάν).
- δημιουργία οργάνων που είναι σε θέση να καθορίσουν τις ενεργειακές ανάγκες των σχετικών χωρών και να διοχετεύσουν τους πόρους που προορίζονται για την ικανοποίηση των αναγκών αυτών (π.χ. ενεργειακά κέντρα στις ΧΚΑΕ και στην Ασία).
- παροχή συμβουλών στις εθνικές ενεργειακές αρχές (π.χ. διάθεση στα υπουργεία εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου σε θέματα ενεργειακής πολιτικής).

- βοήθεια για την επινότηση εργαλείων ενεργειακής πολιτικής συμβατής με την πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (π.χ. ενεργειακός προγραμματισμός, τιμολόγηση, κλπ).
- επιμόρφωση-πληροφόρηση των δημοσίων αρχών και των οικονομικών παραγόντων (συσκέψεις, σεμινάρια, εργαστήρια, κλπ.).
- μελέτες και ανεξάρτητους ελέγχους στον ενεργειακό τομέα που καταλήγουν σε άλλες δράσεις χρηματοδοτούμενες από άλλα προγράμματα της Κοινότητας, ιδιαίτερα βάσει διεθνών οικονομικών σχέσεων.
- μελέτες αγορών, αναλύσεις των φραγμών για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών, ιδιαίτερα των καθαρών τεχνολογιών και των τεχνολογιών που δεν βλάπτουν το περιβάλλον, οι οποίες προηγούνται άλλων προγραμμάτων.

Όπως ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα διακρατικά έργα, όχι μόνον όταν πρόκειται για συνεργασία των ευρωπαϊκών χωρών και των τρίτων χωρών (π.χ., "Ενέργεια και Αστικό περιβάλλον στις μεσογειακές χώρες" ή "Διασυνδέσεις των δικτύων της Κεντρικής και της Δυτικής Ευρώπης"), αλλά επίσης και όταν πρόκειται για έργα με συμμετοχή πολλών τρίτων χωρών (π.χ. ενεργειακό κέντρο του Ευξείνου Πόντου ή ενεργειακή ολοκλήρωση του MERCOSUR).

5. Διατηρώντας την ιδιαιτερότητά του, το SYNERGY συντελεί, άρα, στη συμπλήρωση των άλλων προγραμμάτων της Επιτροπής, τα οποία περιλαμβάνουν ένα σκέλος ενεργειακής συνεργασίας. Η συμπληρωματικότητα αυτή εκφράζεται στην πράξη με την πραγματοποίηση δράσεων από κοινού με τα εν λόγω προγράμματα, αφού το SYNERGY είναι συχνά σε θέση να προσφέρει τη συντονιστική δομή των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων, π.χ. SYNERGY - THERMIE - PHARE στο πλαίσιο του ενεργειακού κέντρου της Βουδαπέστης· εξάλλου, το SYNERGY συντελεί στην προώθηση, στην πράξη, της διάδοσης, ακόμη και της εφαρμογής των αρχών που καθορίζονται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ενέργειας και στο σκέλος "ενέργειας" των συμφωνιών σύνδεσης /συνεργασίας που έχουν συναφθεί μεταξύ της Κοινότητας και των τρίτων χωρών (π.χ. ανεξάρτητος έλεγχος των εθνικών ενεργειακών νομοθεσιών· σεμινάρια νομικο-οικονομικής επιμόρφωσης των στελεχών των υπουργείων, επιχειρήσεων και βιομηχανιών ενέργειας). Από αυτήν την άποψη, το SYNERGY είναι ένα μέσο ενσωμάτωσης για τους μελλοντικούς υποψηφίους προσχώρησης. Ο ανωτέρω Χάρτης Ενέργειας και οι συμφωνίες χρησιμεύουν επίσης στην πλαισίωση, σε θεσμικό επίπεδο, των δραστηριοτήτων του SYNERGY.

Τέλος το SYNERGY συγχρηματοδοτεί δράσεις με διεθνείς οργανισμούς, αλλά και με κράτη μέλη, όπως τους εθνικούς οργανισμούς εξοικονόμησης ενέργειας.

6. Οι δράσεις του SYNERGY συχνά αφορούν τη ζήτηση ενέργειας. Όμως, οι ανάγκες ταχείας δράσης σε μια χώρα - δυνατότητα που προσφέρει το SYNERGY, χάρη στην ευελιξία του (π.χ. δράσεις στην Αρμενία και τη Μέση Ανατολή) - επιτρέπουν να αναληφθούν δράσεις και για την προσφορά ενέργειας. Έτσι, διοργανώθηκαν δύο διασκέψεις, με σκοπό την προώθηση του διαλόγου μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών, μία στο Ομάν με τις χώρες παραγωγής υδρογονανθράκων της περιοχής του Αραβο-Περσικού Κόλπου, και μια άλλη στην Τύνιδα με τις χώρες της Μεσογείου, ενώ ακόμη μία διάσκεψη αναμένεται να λάβει χώρα στο Καράκας με τις παραγωγούς χώρες της Λατινικής Αμερικής.

7. Το σύνολο των δράσεων απετέλεσε το αντικείμενο μιας πρώτης αξιολόγησης το 1990 και από τότε έχουν πραγματοποιηθεί συγκεκριμένες αξιολογήσεις των δράσεων επιμόρφωσης, αφενός, και ενεργειακού προγραμματισμού, αφετέρου.

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αυτών ήταν θετικά και συνοδεύονται από συστάσεις προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των δράσεων.

Πρόσφατα δημοσιεύθηκε πρόσκληση υποβολής προσφορών με αντικείμενο αξιολόγηση του συνόλου των έργων που υλοποιήθηκαν από το 1990 έως και το 1994. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής αναμένεται να είναι διαθέσιμα πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους και θα τεθούν στη διάθεση του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

8. Αφού η παρέμβαση του SYNERGY λαμβάνει χώρα στο επίπεδο της διαμόρφωσης της ενεργειακής πολιτικής, δεν είναι εύκολο να γίνει απολογισμός με αριθμητικά στοιχεία των αποτελεσμάτων του· είναι, ωστόσο, δυνατό να επισημανθούν ορισμένες θετικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεών του.

- Το SYNERGY επέτρεψε να βελτιωθεί η δυσχερής ενεργειακή κατάσταση ορισμένων τρίτων χωρών και συνέβαλε στην οικονομική τους ανάπτυξη. Το SYNERGY επέτρεψε στην πολωνική κυβέρνηση να λάβει τις αναγκαίες αποφάσεις για την αναδιάρθρωση του πετρελαϊκού τομέα. Το SYNERGY παρέχει επίσης συμβουλές στις κυβερνήσεις της Ρουμανίας, της Σλοβενίας, της Αλβανίας και της Ινδίας και, πιο πρόσφατα, στις παλαιστινιακές αρχές, τις οποίες εξάλλου βοήθησε να ιδρύσουν τον πρώτο ενεργειακό οργανισμό τους.
- Το SYNERGY συνέβαλε στη διαμόρφωση από τις χώρες αυτές ενεργειακών πολιτικών οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τα παγκόσμια προβλήματα, ιδίως σε θέματα περιβάλλοντος.

Επ' αυτού, κατέστησε δυνατή μια μεγαλύτερη κατανόηση των ενεργειακών προβλημάτων, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως επίσης να αποκτηθεί επίγνωση της αναγκαιότητας μιας αποδοτικής ενεργειακής πολιτικής, ακόμη και στις χώρες παραγωγούς, όπως το Μεξικό ή η Αλγερία.

- Συνεργάζεται με τις τρίτες χώρες στην προσπάθειά τους για ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας και για βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης, χάρη, μεταξύ άλλων, στην ίδρυση "ενεργειακών κέντρων" (π.χ. στην Ινδία, Κίνα, Ινδονησία, Ουγγαρία και στα Αυτόνομα Παλαιστινιακά Εδάφη). Το στοιχείο αυτό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία καθώς οι διεθνείς τραπεζικοί οργανισμοί χρηματοδοτούν περισσότερο την παραγωγή και τη μεταφορά ενέργειας, παρά τις εξοικονομήσεις ενέργειας, αυτές καθεαυτές.
- Διευκολύνει τη διείσδυση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στις τρίτες χώρες, των οποίων είναι γνωστές οι ανάγκες, διότι έχουν μελετηθεί στο πλαίσιο των δράσεών του. Επ' αυτού, πρέπει να αναφερθεί όλως ιδιαιτέρως η περίπτωση της Κίνας, με τις μεθόδους "καθαρής" καύσης του άνθρακα.
- Βελτιώνει την πληροφόρηση σχετικά με την ενέργεια των χωρών αυτών και τις προβλέψεις για την εξέλιξη των παγκοσμίων ενεργειακών προβλημάτων.

- Εξασφαλίζει την παρουσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στις περιοχές αυτές και στον υπόψη τομέα και καθιστά δυνατή τη σύναψη βιώσιμων επαφών με τους οργανισμούς περιφερειακής συνεργασίας, όπως οι OLADE στη Λατινική Αμερική, ASEAN στη νοτιοανατολική Ασία ή οι εθνικές επιτροπές για την εξοικονόμηση ενέργειας. Λόγω αυτού, συμβάλλει στη διατήρηση σχέσεων στον τομέα αυτόν και στην υλοποίηση της ενεργειακής στρατηγικής της Κοινότητας.
- Το SYNERGY μπορεί να αποτελέσει μέσο βελτίωσης της συνοχής για μελλοντικούς υποψηφίους προσχώρησης από την Κεντρική Ευρώπη.

II. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ SYNERGY

Το SYNERGY κατέστησε δυνατόν, ιδιαίτερα, να πραγματοποιηθούν δράσεις επιμόρφωσης, προγραμματισμού, παροχής συμβουλών, εκπόνησης μελετών και διενέργειας ανεξαρτήτων ελέγχων στον τομέα της ενέργειας, καθώς και δράσεις πληροφόρησης, όπως επίσης να δημιουργηθούν βιώσιμα όργανα και να λάβουν χώρα πολλές διασκέψεις.

Οι δράσεις που παρατίθενται κατωτέρω είναι αντιπροσωπευτικές των δραστηριοτήτων που έχουν αναπτυχθεί κατά τη διάρκεια των 3 τελευταίων ετών, τα δε ποσά αναλήψεως υποχρεώσεων ανήλθαν σε 8 εκατ. ECU.

1. Επιμόρφωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέβαλε σε μια ολόκληρη σειρά δράσεων επιμόρφωσης για τεχνικούς και διαχειριστές στις τρίτες χώρες.

Η εν λόγω συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνίσταται στη συμμετοχή στις γενικές δαπάνες διοργάνωσης των μαθημάτων αυτών, στην αποστολή ομιλητών και στη χρηματοδότηση της συμμετοχής ενός ορισμένου αριθμού σπουδαστών.

Οι δράσεις αυτές είτε παρακινούνται άμεσα από την Ένωση για θέματα που φαίνονται ιδιαίτερα σημαντικά, είτε εντάσσονται σε πρόγραμμα που διοργανώνεται από τις τρίτες χώρες. Στη δεύτερη περίπτωση, η συμμετοχή της Ένωσης επιτρέπει να επιμείνει σε θέματα σημαντικά και να γίνει καλύτερα γνωστή στους συμμετέχοντες στα μαθήματα αυτά. Μπορούν επίσης να αναφερθούν οι ακόλουθες δράσεις, για παράδειγμα:

Λατινική Αμερική

- Μαθήματα ενεργειακής οικονομίας για τη Λατινική Αμερική στην Αργεντινή. Το SYNERGY κατέστησε δυνατή τη συμμετοχή στα μαθήματα αυτά 88 σπουδαστών προερχομένων από τις διοικητικές υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις του τομέα της ενέργειας από το 1984.
- Μαθήματα ενεργειακού προγραμματισμού, που διοργανώνονται εναλλάξ στην Ευρώπη και σε άλλη ήπειρο από ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και χώρες της Λατινικής Αμερικής, τα οποία έλαβαν χώρα στη Λατινική Αμερική, κατά τα τρία χρονικά διαστήματα εφαρμογής του SYNERGY, και κατέστησαν δυνατή τη συμμετοχή 20 ομιλητών, κατά κύριο λόγο ευρωπαίων, και 31

λατινοαμερικανών σπουδαστών προερχομένων από τις διοικητικές υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις του τομέα της ενέργειας.

Ασία

- Επιμόρφωση εκπαιδευτών στην Ινδία και στις χώρες ASEAN.
- μαθήματα επιμόρφωσης τον Σεπτέμβριο του 1992 στο Πεκίνο, απευθυνόμενα σε κινέζους εμπειρογνώμονες, σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια και άσκηση διάρκειας έξι εβδομάδων για έναν κινέζο εμπειρογνώμονα σε ευρωπαϊκό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής.
- Μαθήματα επιμόρφωσης στην Κίνα, ιδιαίτερα, με δράσεις επιμόρφωσης σχετικά με την ενέργεια και το περιβάλλον, αφενός, και την "καθαρή" καύση του άνθρακα, αφετέρου. Περισσότερα από τρεις χιλιάδες άτομα τα οποία σχετίζονται με τις λήψεις αποφάσεων στον τομέα της ενέργειας παρακολούθησαν μαθήματα σχετικά με τη διαχείριση και την ενεργειακή απόδοση.

Μεσόγειος

- Επιμόρφωση τεχνικών από το Μαρόκο στις τεχνικές ορθολογικής χρησιμοποίησης της ενέργειας και στις μεθόδους ενεργειακών ανεξαρτήτων ελέγχων.

Χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και πρώην Σοβιετική Ένωση

- Τον Οκτώβριο του 1992, έγινε στη Grenoble σεμινάριο, συγχρηματοδοτούμενο από την ADEME, σχετικά με την ενεργειακή πολιτική, βασιζόμενη στη ζήτηση, που μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή στην Ανατολική Ευρώπη. Δεκαπέντε επίσημοι εκπρόσωποι οκτώ χωρών της Ανατολικής Ευρώπης³ συμμετείχαν στο σεμινάριο αυτό και, μπόρεσαν να ανταλλάξουν απόψεις επί μιας σειράς θεμάτων σχετικών με την ενεργειακή πολιτική. Το σεμινάριο αφορούσε, κατά κύριο λόγο, τις ακόλουθες πλευρές:
 - ενεργειακές πολιτικές και οργανισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ανατολική Ευρώπη
 - παραδείγματα προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης που εφαρμόζονται από την Επιτροπή
 - ειδικά προβλήματα σχετιζόμενα με την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών, ιδίως δασμούς και χρηματοδότηση.
- Προκειμένου να υπάρξει συμβολή στην αναδιάρθρωση του τομέα του άνθρακα στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, διοργανώθηκε συνάντηση εργασίας σε συνεργασία με την Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών, στις Βρυξέλλες από τις 18 έως τις 21 Οκτωβρίου 1993, στην οποία

3

Βουλγαρία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσία, Σλοβενία και Ουκρανία

συμμετείχαν υπεύθυνοι του τομέα του άνθρακα των χωρών αυτών. Στο σεμινάριο αυτό συγκεντρώθηκαν 70 συμμετέχοντες, εκ των οποίων 30 προέρχονταν από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

- Συναντήσεις εργασίας σχετικά με τη νομοθεσία και τις κανονιστικές ρυθμίσεις στον ενεργειακό τομέα στην πρώην Σοβιετική Ένωση. Διοργανώθηκαν τέσσερις συναντήσεις εργασίας διάρκειας τριών ημερών, μεταξύ Μαΐου και Οκτωβρίου 1993, στην Άλμα Άτα, τη Μόσχα, το Ερεβάν και το Κίεβο. Από το 1994, λαμβάνει χώρα μια νέα σειρά σεμιναρίων στις άλλες δημοκρατίες της ΚΑΚ.
- Προκειμένου να γίνει καλύτερα κατανοητή η ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για να γίνουν γνωστοί οι συνομιλητές των διαφόρων προγραμμάτων βοήθειας (PHARE, TACIS, SYNERGY), διοργανώθηκε, στο πλαίσιο του SYNERGY, στις Βρυξέλλες, κατά τον Μάρτιο-Απρίλιο του 1994, ένα σεμινάριο πληροφόρησης για τους εμπειρογνώμονες που προέρχονται από τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και ένα άλλο σεμινάριο για εκείνους που προέρχονται από την ΚΑΚ.

Σε παγκόσμιο επίπεδο

- Μαθήματα διάρκειας εννέα εβδομάδων, κατά τον Απρίλιο-Μάιο του 1993, σχετικά με τη διαχείριση και τον προγραμματισμό της ενέργειας στο Ντακάρ, στη Σενεγάλη.

2. Προγραμματισμός

Οι κυριότερες δράσεις του SYNERGY στον τομέα αυτόν ήταν οι ακόλουθες:

- καθιέρωση συστημάτων πληροφόρησης με το OLADE στη Λατινική Αμερική, τις χώρες ASEAN, τη Νοτιοανατολική Ασία και την Αλγερία
- στελέχωση διεθνούς δικτύου εννέα κέντρων μελετών και έρευνας στον ενεργειακό τομέα: το δίκτυο COPED
- κατάρτιση ενεργειακών προγραμμάτων (Ιορδανία, Ισημερινός, Περού, Ταϊλάνδη), μελέτες ενεργειακού προγραμματισμού - διεθνούς (Λατινική Αμερική, Μαγκρέμπ), εθνικού (Κύπρος) ή περιφερειακού (Πολιτεία του Μπουένος Άιρες στην Αργεντινή, του Rio Grande do Sul στη Βραζιλία, επαρχία του Zheijian στην Κίνα), καθώς και αστικού (Κίνα, Ινδία, Αργεντινή, Πολωνία, Ουγγαρία, Αίγυπτος, Τουρκία, Ισραήλ)

3. Συμβουλές και βοήθεια

Το SYNERGY χρηματοδοτεί εμπειρογνώμονες με πλήρη απασχόληση στα Υπουργεία Ενέργειας των τρίτων χωρών ή στα ενεργειακά κέντρα στις εξής περιοχές και χώρες:

- Αυτόνομα παλαιστινιακά εδάφη
- Σλοβενία
- Ουγγαρία
- Ρουμανία

- Εσθονία
- Αλβανία

Ενεργειακά κέντρα ιδρύθηκαν επίσης στην Ουγγαρία και τα Αυτόνομα παλαιστινιακά εδάφη.

Το SYNERGY προσέφερε, επίσης, βοήθεια για την ίδρυση ενός Οργανισμού για τον έλεγχο της ενέργειας στην Τουρκία.

Συνέβαλε επίσης στη δημιουργία οργάνων όπως η Jordanian Energy Authority, η Agency for the Rational Use of Energy (Αλγερία), το ASEAN-EC Energy Management Training and Research Center, το National Energy Institute στον Ισημερινό και η Comisión Nacional para el Ahorro Energético στο Μεξικό.

Το SYNERGY συμβουλεύει επίσης τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης κατά την προπαρασκευή νομοθετικών και κανονιστικών κειμένων, ώστε να είναι σύμφωνα προς τις αρχές της οικονομίας αγοράς.

4. Διεθνείς διασκέψεις

- Διάσκεψη *"Ενέργεια και αστικό περιβάλλον στις μεσογειακές πόλεις"* στην Αθήνα τον Νοέμβριο του 1993, στην οποία έλαβαν μέρος συμμετέχοντες με υψηλότατα αξιώματα (υπουργοί, γενικοί διευθυντές ενέργειας, ...).

Αποτελέσματα της διάσκεψης αυτής ήταν μια Διακήρυξη και η δημιουργία μιας Επιτροπής παρακολούθησης, η οποία ανέλαβε να εντοπίζει, να προετοιμάζει και να υποστηρίζει τοπικές ομάδες "ενέργεια και περιβάλλον". Η συγκρότηση, αυτή καθεαυτή, ομάδων "ενέργεια και περιβάλλον" σε ορισμένες μεσογειακές πόλεις θα χρηματοδοτηθεί από το SYNERGY. Η αδελφοποίηση των πόλεων αυτών με τις πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα MED URBS, το οποίο διαχειρίζεται η ΓΔ Ι.

- Διάσκεψη, με επίκεντρο το πετρέλαιο και το αέριο, με τίτλο *"Οι σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών μελών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου, σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο"*, στο Ομάν, στις 19 και 20 Απριλίου 1994.
- Διάσκεψη με τίτλο *"Η νέα ενεργειακή πραγματικότητα στην περιοχή του Ευξείνου Πόντου"*, στη Χαλκιδική, στις 30 και 31 Μαΐου 1994. Ένα από τα αποτελέσματα της διάσκεψης αυτής είναι η δημιουργία προσεχώς ενός κοινού ενεργειακού κέντρου μεταξύ των χωρών της περιοχής του Ευξείνου Πόντου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Διάσκεψη *EUROMEX ENERGIA 93*, στις 28 και 29 Ιουνίου 1994, η οποία διοργανώθηκε από κοινού με την CONAE. Στη διάσκεψη αυτή συμμετείχαν 26 ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, γεγονός το οποίο επέτρεψε να συναφθούν περισσότερες από εκατό επαφές με μεξικανούς εταίρους, εκ των οποίων το ένα τέταρτο θα μπορούσε να καταλήξει σε εμπορικές συμφωνίες, συμφωνίες επενδύσεων ή συνεργασίας.

- Τον Οκτώβριο του 1994 έλαβε χώρα στη Βουδαπέστη διάσκεψη για τη διασύνδεση ανατολής-δύσης των ευρωπαϊκών δικτύων αερίου και ηλεκτρισμού, η οποία συγκέντρωσε 200 συμμετέχοντες.
- Τον Ιανουάριο του 1995 προβλέφθηκε να λάβει χώρα στη Βουδαπέστη διάσκεψη για τη χρηματοδότηση των ενεργειακών έργων στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης και της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

5. Συνολικές δράσεις

Πρόκειται για έργα τα οποία συγκεντρώνουν γύρω από έναν συγκεκριμένο σκοπό δράσεις διαφορετικής φύσεως: μελέτες, μεταφορά μεθοδολογίας ή πληροφοριών, σεμινάρια, κλπ.

Μπορούν να αναφερθούν για παράδειγμα:

- πρόγραμμα προώθησης της συμπαραγωγής σε τρεις χώρες της Λατινικής Αμερικής: Μεξικό, Χιλή και Περού.
- Αναδιάρθρωση του πετρελαιικού τομέα στην Πολωνία: προκαταρκτικές μελέτες, κατάρτιση των αναγκαίων βάσεων για την ελευθέρωση, καθορισμός ενός λεπτομερούς προγράμματος οργάνωσης και κανονιστικών ρυθμίσεων που υπεβλήθη στην πολωνική κυβέρνηση, σεμινάριο και διασκέψεις του τομέα στη Βαρσοβία τον Απρίλιο του 1993.
- Πρόγραμμα ενίσχυσης για την εξοικονόμηση ενέργειας στο Μεξικό, που περιλαμβάνει δράσεις επιμόρφωσης, ενεργειακής διάγνωσης και συγκρότησης βάσεων δεδομένων.

6. Ενεργειακοί ανεξάρτητοι έλεγχοι και μελέτες

- Λεωφορείο Ινδίας-ΕΚ: πρόκειται για μια κινητή μονάδα ανεξαρτήτων ελέγχων στην Ινδία, που πραγματοποίησε περισσότερους από εκατό ανεξαρτήτους ελέγχους, οι οποίοι απεκάλυψαν δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας της τάξεως του 10%.
- Ενεργειακό λεωφορείο για την Ινδονησία: το 1992 ολοκληρώθηκε η πρότυπη φάση του προγράμματος αυτού, η οποία επέτρεψε να διενεργηθούν ενεργειακοί ανεξάρτητοι έλεγχοι σε επιχειρήσεις, ιδίως των τομέων της χαρτοποιίας, της κλωστοϋφαντουργίας και της ζαχαροποιίας.
- Μελέτη για τις ενεργειακές επιπτώσεις του Mercosur στη Λατινική Αμερική.
- Μελέτη της αγοράς της ενεργειακής απόδοσης στη Χιλή και των δυνατοτήτων μεταφοράς ευρωπαϊκής τεχνολογίας.

- Μελέτη του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ουκρανία, με την οποία επιδιώκεται να προβλεφθεί η ζήτηση ηλεκτρισμού βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, να καταγραφούν οι δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας και να εκτιμηθεί το κόστος τους, προκειμένου να βελτιωθεί η διαχείριση των ελλειμμάτων εφοδιασμού.
- Το SYNERGY χρηματοδότησε, επίσης, πολλές μελέτες μέσω του δικτύου COPED. Οι μελέτες αυτές περιστράφηκαν, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, γύρω από τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΤΑ ΜΕΣΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΙΔΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΖΩΝΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ. ECU)	ΜΟΡΦΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
4ο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας συνεργασία με τις τρίτες χώρες	Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη και επίδειξη	Κάθε τρίτη χώρα	1994-1998	540, συνολικά	Επιδότησεις
PHARE	Τεχνική βοήθεια και συγχρηματοδοτήσεις επενδύσεων	ΧΚΑΕ	ετήσιο	1.100 το 1994, εκ των οποίων τα 58 για την Ενέργεια	Επιδότησεις
TACIS	Τεχνική βοήθεια	ΚΑΚ	ετήσιο	510 το 1992, εκ των οποίων τα 130 για την Ενέργεια	Επιδότησεις
EURATOM	Επενδύσεις βελτίωσης της ασφάλειας και της αξιοπιστίας των πυρηνικών σταθμών	ΧΚΑΕ + πρώην ΕΣΣΔ	1994-1998	1.000	Δάνεια
EKAX	Επενδύσεις στους τομείς άνθρακα και χάλυβα	ΧΚΑΕ	από το 1990	200	Δάνεια
BERD (ETAA)	Επενδύσεις σε όλους τους τομείς, άρα και στον τομέα της ενέργειας	ΧΚΑΕ + ΚΑΚ	απεριόριστη	10.000	Συμμετοχή 3% στο κεφάλαιο της BERD
Ανανεωμένη Μεσογειακή Πολιτική	- Πρωτόκολλα ανά χώρα - Περιφερειακή συνεργασία	Μεσόγειος	1992-1996	2.940 2.075	Δωρεές + Δάνεια ΕΤΕ (2.062) Δωρεές + Δάνεια ΕΤΕ (1.800)
Σύμβαση της Λομέ	Επενδύσεις, κατάρτιση και τεχνική βοήθεια σε όλους τους τομείς, άρα και στην ενέργεια	70 χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού	1990-1995	12.000	Επιδότησεις + Δάνεια ΕΤΕ (1.200)
ΕΤΕ	- Επενδύσεις σε όλους τους τομείς, άρα και στην ενέργεια - Επενδύσεις σε όλους τους τομείς, άρα και στην ενέργεια	ΧΚΑΕ Χώρες της Ασίας & της Λατιν. Αμερικής	1994-1996 1993-1995	3.000 750	Δάνεια Δάνεια

Συνεργασία με την Ασία & τη Λατινική Αμερική	Υλικές επενδύσεις, κατάρτιση, τεχνική βοήθεια σε όλους τους τομείς, άρα και στην ενέργεια	Ασία και Λατινική Αμερική	1991-1995	2.750	Επιδότηση
ECIP	Συγχρηματοδότηση κοινοπραξιών σε όλους τους τομείς, συμπ/νης της ενέργειας	Κάθε αναπτυσσόμενη χώρα	ετήσιο	40 + τραπεζικά κεφάλαια	Άτομα δάνεια Επιδότησεις επιστροφόμενες σε περίπτωση επιτυχίας
JOULE-THERMIE	Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη και επίδειξη : μη πυρηνική ενέργεια	Κοινότητα + τρίτες χώρες	1994-1998	1002*	Επιδότησεις
SYNERGY	Ενεργειακή πολιτική και στρατηγική	Κάθε τρίτη χώρα	ετήσιο	8 το 1994	Επιδότησεις
SAVE	Ορθολογική χρήση της ενέργειας: προώθηση, νομοθετική δράση, ενημέρωση, συναλλαγές	Κοινότητα + τρίτες χώρες	1991-1995	35 *	Επιδότησεις
ALTENER	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: προώθηση, νομοθετική δράση, ενημέρωση, συναλλαγές	Κοινότητα + τρίτες χώρες	1993-1997	50 *	Επιδότησεις
Σημείωση: εκτός αντίθετης ένδειξης, τα αναγραφόμενα ποσά αφορούν ολόκληρη τη διάρκεια των προγραμμάτων					

* Συνολικό ποσό συμπεριλαμβανομένης της Κοινότητας

Πρόταση
KANONΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος για την προώθηση της διεθνούς
συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας - Πρόγραμμα SYNERGY**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 235,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας:

ότι η προσχώρηση της Κοινότητας στη Συνθήκη για τον Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Χάρτη και στη Σύμβαση για την αλλαγή του κλίματος συνεπάγεται ότι η Κοινότητα αναλαμβάνει δράσεις συνεργασίας στο τομέα της ενέργειας,

ότι σύμφωνα με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής, "Για μια ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης" η διεθνής συνεργασία στο τομέα της ενέργειας καθίσταται απαραίτητη, λόγω της αύξησης της ρύπανσης ως αποτέλεσμα της αύξησης της κατανάλωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες, λόγω του ρόλου της ενέργειας στη σταθερότητα των κοινωνιών, ανεξαρτήτως εάν οι χώρες είναι καταναλωτές ή παραγωγοί, λόγω της αυξανόμενης ενεργειακής εξάρτησης της Κοινότητας και λόγω της ανάπτυξης των παγκοσμίων αγορών για τις τεχνολογίες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και κατανάλωσης·

ότι η ανάγκη διεθνούς συνεργασίας στο τομέα της ενέργειας μπορεί να ικανοποιηθεί με τη δημιουργία προγράμματος συνεργασίας και συνδρομής σε θέματα καθορισμού και εφαρμογής της ενεργειακής πολιτικής τρίτων χωρών· ότι, λαμβανομένης υπόψη της εμπειρίας της κοινότητας στο σχετικό τομέα και ιδιαίτερα των δράσεων που ανελήφθησαν από το 1980, θα πρέπει να ενταχθούν οι δράσεις αυτές σ'ένα νομικό πλαίσιο που θα τους επέτρεπε να προσαρμόζονται στους στόχους των διαφόρων Κοινοτικών Πολιτικών·

ότι οι στόχοι του προβλεπόμενου προγράμματος είναι δυνατόν να επιτευχθούν μόνο σε κοινοτικό επίπεδο λόγω των διαστάσεών τους·

ότι είναι αναγκαίο να καθορισθεί ένα πολυετές σχέδιο για τις δράσεις που αναλαμβάνονται βάσει του κοινοτικού προγράμματος διεθνούς συνεργασίας στο τομέα της ενέργειας για τα επόμενα πέντε έτη·

ότι η ενεργειακή συνεργασία δυνάμει του προγράμματος θα πρέπει να έχει ως στόχους την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, τη βελτίωση του ενεργειακού εφοδιασμού και την ενεργειακή απόδοση· ότι μπορεί η συνεργασία αυτή να τεθεί σε εφαρμογή με τη χορήγηση μη επιτρεπτέων ενισχύσεων με προορισμό τη χρηματοδότηση έργων·

ότι οι ενισχύσεις αυτές πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο ενός ενδεικτικού πολυετούς προγράμματος και ετησίων προγραμμάτων και δύνανται να αποτελέσουν το αντικείμενο συμφωνιών με τις σχετικές χώρες ή με διεθνή δίκτυα κέντρων μελετών και ερευνών·

ότι προκειμένου περί εξωτερικών ενισχύσεων, εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις που προβλέπονται στον τίτλο ΙΧ του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμοζομένου επί του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽¹⁾ όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2730/94⁽²⁾.

ότι είναι σκόπιμο η Επιτροπή να επικουρείται από μια επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των κρατών μελών κατά την υλοποίηση της κοινοτικής ενίσχυσης·

ότι είναι αναγκαίο να γίνει συντονισμός της δράσης αυτής με άλλες δράσεις της Κοινότητας, των κρατών μελών, των τρίτων χωρών και των διεθνών οργανισμών·

ότι η συνθήκη δεν προβλέπει, για την θέσπιση του παρόντος κανονισμού, άλλες εξουσίες δράσεως πλην εκείνων του άρθρου 235 της συνθήκης ΕΚ,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ

Άρθρο 1

Θεσπίζεται κοινοτικό πρόγραμμα συνδρομής και συνεργασίας με τις τρίτες χώρες στον τομέα του καθορισμού της ενεργειακής πολιτικής και της εφαρμογής της, εφεξής καλούμενο "SYNERGY".

Άρθρο 2

Το SYNERGY απευθύνεται στο σύνολο των τρίτων χωρών.

Άρθρο 3

1. Το SYNERGY τίθεται σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 1996 έως την 31η Δεκεμβρίου 2000.
2. Η δημοσιονομική αρχή καθορίζει τις διαθέσιμες πιστώσεις για κάθε οικονομικό έτος, τηρουμένων των οικονομικών προοπτικών και της δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Άρθρο 4

1. Το SYNERGY αποσκοπεί στη συνεργασία και τη συνδρομή για τον καθορισμό, τη διαμόρφωση και την εφαρμογή ενεργειακής πολιτικής από τις τρίτες χώρες στους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

⁽¹⁾ ΕΕ L 356, 31.12.1977, σ. 1

⁽²⁾ ΕΕ L 293, 12.11.1994, σ. 7

2. Το SYNERGY στοχεύει ιδιαίτερα, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στο άρθρο 6 :

- στην προώθηση της αιφόρου ανάπτυξης, ιδίως με τη μείωση των εκπομπών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και των ρύπων που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας,
- στη βελτίωση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού,
- στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Για το σκοπό αυτόν, η Κοινότητα δύναται επίσης να συνάπτει σχέσεις με τις διεθνείς οργανώσεις του ενεργειακού τομέα.

3. Για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στη παράγραφο 2, η Κοινότητα συμβάλλει ιδιαίτερα, στη χρηματοδότηση δράσεων :

- τεχνικής βοήθειας και επιμόρφωσης,
- ενεργειακού προγραμματισμού και σχεδιασμού,
- διοργάνωση συσκέψεων και σεμιναρίων,
- δημιουργίας οργάνων όπως τα ενεργειακά κέντρα.

Η χρηματοδότηση καλύπτει, επίσης, τις δαπάνες σχετικά με την προπαρασκευή, την εφαρμογή, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των εν λόγω δράσεων, καθώς και τις δαπάνες σχετικά με την πληροφόρηση. Οι φόροι, τα τέλη και η αγορά ακινήτων δεν χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα.

Καμμία χρηματοδότηση δεν δύναται να διατεθεί για έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης.

Τα κονδύλια του προγράμματος δύναται, ομοίως, να χρησιμοποιηθούν για την προσωρινή υποστήριξη της λειτουργίας της Γραμματείας της Συνθήκης για τον Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Χάρτη.

Άρθρο 5

1. Η κοινοτική χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων, που πρόκειται να καταβληθούν σε δόσεις, ανάλογα με τον ρυθμό εκτέλεσης των έργων.
2. Οι ενισχύσεις δύναται να καλύπτουν εξ ολοκλήρου ένα συγκεκριμένο έργο ή να συμπληρώνουν χρηματοδότηση που διατίθεται από τα κράτη μέλη, τις τρίτες χώρες, τους διεθνείς οργανισμούς ή βάσει άλλου προγράμματος της Κοινότητας.
3. Οι αποφάσεις χρηματοδότησης, όπως και κάθε σύμβαση που προκύπτει από αυτές, προβλέπουν ρητά, μεταξύ άλλων, την αποδοχή από πλευράς δικαιούχων της εξακρίβωσης βάσει αποδεικτικών στοιχείων και, εν ανάγκη, επί τόπου, πραγματοποιούμενης από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Άρθρο 6

1. Καταρτίζεται ενδεικτικό πρόγραμμα, για το χρονικό διάστημα που αναφέρει το άρθρο 3 παράγραφος 1, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 8 παράγραφος 2 διαδικασία, χωρίς αυτό να συνιστά πολυετή δημοσιονομική δέσμευση.

Στο πρόγραμμα αυτό καθορίζονται οι κυριότεροι στόχοι, κατευθύνσεις και προτεραιότητες της κοινοτικής συνδρομής στους τομείς που αναφέρονται ενδεικτικά στο άρθρο 4 παράγραφος 2. Το πρόγραμμα αναφέρει τους στόχους που κρίνεται ότι έχουν προτεραιότητα.

Το πρόγραμμα δύναται να τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του, σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

2. Τα προγράμματα δράσης, που βασίζονται στο εν λόγω ενδεικτικό πρόγραμμα, εγκρίνονται ετησίως σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 8 παράγραφος 2 διαδικασία.

Αυτά τα προγράμματα δράσης περιλαμβάνουν κατάλογο των κυριότερων έργων, τα οποία πρέπει να χρηματοδοτηθούν, στους τομείς που αναφέρονται ενδεικτικά στο άρθρο 4 παράγραφος 2. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων καθορίζεται λεπτομερώς, ούτως ώστε να παρέχονται στα κράτη μέλη οι σχετικές πληροφορίες προκειμένου να μπορεί να διατυπώνει γνώμη η Επιτροπή του άρθρου 8 παράγραφος 1.

3. Είναι δυνατόν να συναφθούν ειδικές συμφωνίες με τις τρίτες χώρες, στο πλαίσιο και για τη διάρκεια του ενδεικτικού προγράμματος που αναφέρει η παράγραφος 1, με σκοπό να καθορισθούν οι κυριότεροι άξονες συνεργασίας με τις ενδιαφερόμενες χώρες και οι διαδικασίες ετήσιας διαβούλευσης σχετικά με την πορεία του εν λόγω προγράμματος.
4. Είναι, επίσης, δυνατόν να συναφθούν συμβάσεις με διεθνή δίκτυα κέντρων μελετών και ερευνών, προκειμένου να καθορισθεί η συμβολή των δικτύων αυτών στην επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στο ενδεικτικό πρόγραμμα.

Άρθρο 7

1. Η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή τις δράσεις τηρουμένων των ετησίων προγραμμάτων που αναφέρει το άρθρο 6 παράγραφος 2.
2. Οι συμβάσεις προμηθειών συνάπτονται μέσω ανοικτών διαδικασιών, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 116 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι συμβάσεις υπηρεσιών συνάπτονται, κατά γενικό κανόνα, μέσω κλειστών διαδικασιών, σύμφωνα με το άρθρο 118 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Είναι δυνατόν να συναφθούν συμβάσεις με απευθείας ανάθεση για τις παρεμβάσεις ποσού ύψους κατωτέρου των 50.000 ECU. Το ποσό αυτό δύναται να αναθεωρηθεί από το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη την αποκτηθείσα πείρα σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Η συμμετοχή στις διαδικασίες υποβολής προσφορών και στις συμβάσεις με απευθείας ανάθεση είναι ανοικτή, επί ίσοις όροις, για όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα των κρατών μελών και των δικαιούχων τρίτων χωρών.

Η συμμετοχή φυσικών και νομικών προσώπων άλλων χωρών μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση από την Επιτροπή, εάν για τα σχετικά προγράμματα ή έργα χρειάζονται ειδικές μορφές βοήθειας, οι οποίες υπάρχουν όλως ιδιαιτέρως στις χώρες αυτές, και υπό την επιφύλαξη αμοιβαιότητας από πλευράς αυτών των άλλων χωρών.

3. Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης, η συμμετοχή επιχειρήσεων των σχετικών τρίτων χωρών σε διαδικασίες υποβολής προσφορών και σε συμβάσεις είναι δυνατόν να επιτραπεί κατά περίπτωση από την Επιτροπή, η οποία κάνει αναφορά επ' αυτού στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 10.

Άρθρο 8

1. Η Επιτροπή επικουρείται από μια επιτροπή, συμβουλευτικού χαρακτήρα, την οποία αποτελούν αντιπρόσωποι των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής (επιτροπή SYNERGY).
2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η συμβουλευτική επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος και, αν χρειασθεί προβαίνει σε ψηφοφορία.

Η γνώμη καταχωρείται στα πρακτικά. Επιπλέον κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να ζητήσει να καταχωρηθεί η θέση του στα πρακτικά.

Η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής και την ενημερώνει για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη αυτή.

3. Η επιτροπή δύναται να εξετάσει οποιοδήποτε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, το οποίο της υποβάλλεται από τον πρόεδρό της, ενδεχομένως κατόπιν αιτήματος αντιπροσώπου ενός κράτους μέλους, και ιδίως, οποιοδήποτε θέμα άπτεται της γενικής εφαρμογής, της διαχείρισης του προγράμματος, των συγχρηματοδοτήσεων και του συντονισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9.

Άρθρο 9

1. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τον ομαλό συντονισμό των προσπάθειών τεχνικής βοήθειας που καταβάλλονται στις δικαιούχους τρίτες χώρες, από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη, χωριστά, βάσει των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τα κράτη αυτά.
2. Ενθαρρύνεται ο συντονισμός και η συνεργασία με τους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και τους άλλους χρηματοδότες.
3. Η Επιτροπή εξετάζει, επίσης, τις διάφορες δυνατότητες για να προωθήσει τις συγχρηματοδοτήσεις μεταξύ του προγράμματος SYNERGY, της διμερούς συνδρομής των κρατών μελών και άλλων προγραμμάτων της Κοινότητας. Φροντίζει, ιδιαίτερα, να αποφευχθούν οι ενδεχόμενες αλληλεπικαλύψεις μεταξύ του SYNERGY και των άλλων αυτών προγραμμάτων.

Άρθρο 10

Η Επιτροπή υποβάλει, πριν από την 30ή Ιουνίου 1998, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος κατά τη διάρκεια των προηγούμενων οικονομικών ετών. Η έκθεση διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 11

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 20ή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΛΕΓΑΤΙΟ

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

SYNERGY (Διεθνής συνεργασία με τις τρίτες χώρες στον τομέα της ενέργειας)

2. ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΟΝΔΥΛΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

B4.1041 Ενεργειακή συνεργασία με τις τρίτες χώρες

3. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 235 της συνθήκης.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

4.1 Γενικός στόχος της δράσης

Προώθηση των δράσεων συνεργασίας κατά τον σχεδιασμό της ενεργειακής πολιτικής, που πρόκειται να συμβάλει στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, ιδίως με τη μείωση των εκπομπών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και των ρύπων που σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας
- βελτίωση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού
- βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης

Για τον σκοπό αυτόν, το SYNERGY αφορά :

- την παροχή συμβουλών στον ενεργειακό τομέα των διεθνών διοικήσεων και βοήθειας για τη διαμόρφωση ενεργειακών πολιτικών συμβατών με την ενεργειακή πολιτική της Κοινότητας (μελέτες, διάθεση εμπειρογνομώνων).
- την υποστήριξη της δημιουργίας οργάνων που είναι σε θέση να καθορίσουν τις ενεργειακές ανάγκες των τρίτων χωρών και να διοχετεύσουν τους πόρους που προορίζονται για την ικανοποίηση των αναγκών τους.
- τη διοργάνωση συσκέψεων και σεμιναρίων με σκοπό την επιμόρφωση και την πληροφόρηση των δημοσίων αρχών και των οικονομικών παραγόντων των χωρών αυτών σχετικά με τις ευρωπαϊκές εμπειρίες και τεχνολογίες, καθώς και τη συνάντηση των ευρωπαίων αρμοδίων του ενεργειακού τομέα με τους ομολόγους τους των τρίτων χωρών

- την υποστήριξη της δημιουργίας οργάνων ενεργειακής συνεργασίας και πολιτικής (παράδειγμα : Ευρωπαϊκά Ενεργειακά Κέντρα).

Όπως ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα διακρατικά έργα, όχι μόνον μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών και τρίτων χωρών, αλλά επίσης και όταν πρόκειται για υποστήριξη της ενεργειακής ολοκλήρωσης των χωρών αυτών.

4.2 Χρονικό διάστημα καλυπτόμενο από τη δράση

Η δράση έχει πενταετή διάρκεια, από την 1η Ιανουαρίου 1996 έως την 31η Δεκεμβρίου 2000.

Μετά την προθεσμία αυτή, η δράση είναι δυνατόν να ανανεωθεί, βάσει κανονισμού του Συμβουλίου.

5. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΛΑΠΙΑΝΩΝ

Μη υποχρεωτικές δαπάνες - Διαχωριζόμενες πιστώσεις

6. ΦΥΣΗ ΤΩΝ ΛΑΠΙΑΝΩΝ

Χρηματοδότηση μελετών, τεχνική συνδρομή και παροχή συμβουλών, μέσω, ενδεχομένως, εμπειρογνομόνων, δράσεις επιμόρφωσης, προώθησης, διοργάνωση συσκέψεων, σεμινάρια, εργαστήρια, τεχνικές και εκπαιδευτικές επισκέψεις, υποστήριξη των οργάνων ενεργειακής συνεργασίας ή πολιτικής και άλλες δράσεις υποστήριξης της ενεργειακής πολιτικής.

6.1 Επιδότηση κατά 100%

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η κοινοτική συνεισφορά είναι δυνατόν να ανέλθει έως και στο 100% :

- χρηματοδότηση εμπειρογνομόνων αποσπασμένων με πλήρη απασχόληση στις αρχές των τρίτων χωρών, δράσεις που πραγματοποιούνται μόνον προς όφελος των Κοινοτήτων (προκαταρκτικές μελέτες, αναγνωριστικές αποστολές, ευρωπαϊκά ενεργειακά κέντρα ...) ή εντάσσονται σε ευρύτερο πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει και άλλες δράσεις χρηματοδοτούμενες από άλλες πηγές, επείγουσες δράσεις.

6.2 Επιδότηση για συγχρηματοδότηση με άλλες πηγές του δημόσιου και/ή ιδιωτικού τομέα

Η κοινοτική συμμετοχή δεν θα υπερβαίνει, κατά κανόνα, το 50% του συνολικού κόστους ενός έργου και θα μπορεί να λαμβάνει χώρα σε συγχρηματοδότηση με τις τρίτες χώρες, τα κράτη μέλη ή τους διεθνείς οργανισμούς.

6.3 Επιδότησεις επιτοκίων

Άνευ αντικειμένου

6.4 Άλλες

Άνευ αντικειμένου

6.5 Τροποποίηση των εσόδων Άνευ αντικειμένου

6.6 Επαναχρησιμοποίηση

Ο προϋπολογισμός του SYNERGY αναλαμβάνει προσωρινά τις δαπάνες λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας.

Οι επιστροφές εκ των υστέρων από τα κράτη που έχουν υπογράψει τον Χάρτη καταλογίζονται για επαναχρησιμοποίηση.

6.7 Ανάλυση των δαπανών

Οι δράσεις που θα επιλεγούν θα ενταχθούν στο πλαίσιο ενός ενδεικτικού πολυετούς προγράμματος, στο οποίο θα καθορίζονται προτεραιότητες, και ετησίων προγραμμάτων δράσεων.

Τα προγράμματα θα υποβάλλονται για γνωμοδότηση σε μια επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών.

Κάθε χρηματοδότηση θα αποτελεί το αντικείμενο σύμβασης μεταξύ της Επιτροπής και του υπευθύνου ή του συντονιστού της εφαρμογής της χρηματοδοτούμενης δράσης.

Για τις δράσεις που συνεπάγονται σύναψη συμβάσεως, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διαδικασίες:

- οι συμβάσεις προμηθειών συνάπτονται με ανοικτές διαδικασίες, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 116 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.
- οι συμβάσεις υπηρεσιών συνάπτονται, κατά γενικό κανόνα, με κλειστές διαδικασίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 118 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.

Σε περίπτωση που η Επιτροπή συγχρηματοδοτεί δράσεις συνεργασίας με έναν οργανισμό ενός κράτους μέλους ή μιας τρίτης χώρας, είναι δυνατό να εφαρμοσθούν οι διατάξεις του άρθρου 118.4 του Δημοσιονομικού Κανονισμού και να ανατεθούν οι εργασίες προπαρασκευής, διαπραγμάτευσης και σύναψης της σύμβασης στον δικαιούχο της δράσης.

7. ΛΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

7.1 Τρόπος υπολογισμού του κόστους της δράσης για το οικονομικό έτος 1996 (σχέση μεταξύ των επί μέρους δαπανών και του συνολικού κόστους)

Συσκέψεις :	400.000 ECU X 5 =	2.000.000
Ενεργειακά κέντρα :	300.000 ECU X 5 =	1.500.000
Μελέτες :	100.000 ECU X 15 =	1.500.000
Σεμινάρια :	100.000 ECU X 10 =	1.000.000
Επιμόρφωση :	100.000 ECU X 10 =	1.000.000
Διαμονή εμπειρογνομόνων:	150.000 ECU X 5 =	750.000
Εφαρμογή του Χάρτη :		1.000.000
Διάφορα :		250.000

7.2 Κατανομή του κόστους της δράσης ανά τομέα
(σε εκατομμύρια ECU)

	96	97	98	99	2000
Συσκέψεις	2	2,5	2,5	2,5	2,5
Ενεργειακά κέντρα	1,5	2	2	2	2,5
Μελέτες	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Σεμινάρια	1	1	1	1	1,5
Διαμονή εμπειρογνομόνων	0,75	1	1	1	1,5
Επιμόρφωση	1	1	1	1	1
Εφαρμογή του Χάρτη	1	0,5	0,5	0,5	
Διάφορα	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5
Σύνολο	9	10	10	10	11

7.3 Το ποσό θα καθορίζεται ετησίως από τη Δημοσιονομική Αρχή.

Το ενδεικτικό ποσό ανέρχεται σε αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές σε (εκατομμύρια ECU) :

1996	1997	1998	1999	2000	Σύνολο
9	10	10	10	11	50

8. ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Οι πληρωμές των εργασιών καταβάλλονται μετά την παράδοσή τους, βάσει ενός ποσοστού που υπολογίζεται πριν από την ανάθεση της σύμβασης και κατόπιν τελικής οικονομικής έκθεσης για τη δράση. Μπορούν να απαιτηθούν τα δικαιολογητικά στοιχεία για τις μετακινήσεις και τα έξοδα διαμονής.

Η καταβολή των τελικών πληρωμών εξαρτάται επίσης από την υποβολή τεχνικής έκθεσης για την πορεία της δράσης. Υπάλληλοι της ΓΔ XVII ή των αντιπροσωπειών και ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες συμμετέχουν στα σεμινάρια, στις συσκέψεις ή στα μαθήματα και βεβαιώνονται για την παροχή και την ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών. Ζητούνται περιοδικές εκθέσεις αξιολόγησης.

Επιτόπιος έλεγχος από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

9.1 Ειδικοί στόχοι

- Διάδοση της εμπειρίας και των νέων τεχνολογιών της Ευρώπης, ιδιαίτερα όσον αφορά την ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας, τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και τις τεχνολογίες που δεν ρυπαίνουν, μέσω συσκέψεων και σεμιναρίων.
- Επιμόρφωση των υπευθύνων και των διαχειριστών του ενεργειακού τομέα στις σύγχρονες τεχνικές, μέσω της συμμετοχής σε μαθήματα επιμόρφωσης και της διοργάνωσης τεχνικών επισκέψεων.
- Υποστήριξη της δημιουργίας και της ανάπτυξης οργανισμών συνεργασίας, πληροφόρησης και διάδοσης.
- Προσέγγιση μεταξύ των ευρωπαϊών υπευθύνων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και των ομολόγων τους στις τρίτες χώρες και παρότρυνση των εταιρικών σχέσεων, μέσω συσκέψεων.
- Παροχή συμβουλών στις εθνικές αρχές, με την απόσπαση εμπειρογνομόνων, με την εκπόνηση ειδικών μελετών ενεργειακού προγραμματισμού, προκειμένου να καταστεί δυνατή η σύγκλιση των νομοθεσιών, ή συνεκτίμηση της μέριμνας της Ευρώπης για το περιβάλλον και καλύτερη διαχείριση των ενεργειακών πόρων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αποδέκτες της δράσης

Οι τελικοί αποδέκτες είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα κράτη και οι τοπικές αυτοδιοικήσεις, δημόσιες υπηρεσίες, επιχειρήσεις και άλλοι οργανισμοί των τρίτων χωρών.

Οι δράσεις εκτελούνται, εν γένει, από ευρωπαϊκά όργανα, οργανισμούς, επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα. Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, δύνανται επίσης να συμμετάσχουν στην εφαρμογή των δράσεων διοικητικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα των τρίτων χωρών.

9.2 Αιτιολόγηση της δράσης

Η δράση σε επίπεδο Ένωσης δικαιολογείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η Ένωση, αυτή καθαυτή, έχει ορισθεί ως ο συνομιλητής των τρίτων χωρών σε πλαίσια όπως η Ομάδα των 24 ή οι συμφωνίες που έχουν συναφθεί με ορισμένες τρίτες χώρες, τα οποία προβλέπουν ρητά μεταξύ των τομέων δραστηριοτήτων τους την ενέργεια.
- η δράση σε επίπεδο Ένωσης καθιστά δυνατό να συμπληρωθούν οι δράσεις που αναλαμβάνονται σε επίπεδο κρατών μελών και να ενισχυθεί ο αντίκτυπός τους.
- η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σε θέση να αντιπροσωπεύσει καλύτερα τα συμφέροντα του συνόλου των κρατών μελών.

- η δράση σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης καθιστά εφικτό να χρησιμοποιηθούν δυνατότητες πραγματογνωμοσύνης που είναι διασκορπισμένες μεταξύ πολλών κρατών μελών.

Η συμπληρωματικότητα με τα άλλα προγράμματα της Κοινότητας ή των κρατών μελών θα εξασφαλιστεί μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των υπηρεσιών σε εσωτερικό επίπεδο και της δημιουργίας μιας συμβουλευτικής επιτροπής με τα κράτη μέλη. Η ειδική επιτροπή θα διαθέτει ταυτοχρόνως αρμοδιότητες σε επίπεδο τόσο διεθνών σχέσεων, όσο και ενέργειας.

9.3 Παρακολούθηση και αξιολόγηση της δράσης

Επιλεγμένοι δείκτες επιδόσεων

Στο βαθμό που το SYNERGY είναι πρόγραμμα συνεργασίας για τη διαμόρφωση ενεργειακών πολιτικών, είναι δύσκολο να καθορισθούν ποσοτικοί δείκτες για το αποτέλεσμα των δράσεών του, εκτός εάν αποδοθεί μόνον στα προγράμματα του SYNERGY το σύνολο των κερδών σε ενεργειακή απόδοση σε ορισμένες χώρες. Εξάλλου, τα αποτελέσματα των δράσεων που αναλαμβάνονται στο επίπεδο της ενεργειακής πολιτικής δεν γίνονται αισθητά παρά μόνον μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα στα αριθμητικά στοιχεία για την παραγωγή ή την κατανάλωση.

Είναι, εντούτοις, δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις να αποτιμηθεί ποσοτικά η εμβέλεια των δράσεων που υλοποιήθηκαν: αριθμός και επίπεδο των συμμετεχόντων σε μαθήματα, σεμινάρια και συσκέψεις, αριθμός εμπορικών επαφών που συνήφθησαν επ' ευκαιρία μιας σύσκεψης, ή αναμενόμενα αποτελέσματα, ποσοστό μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας σε ορισμένους τομείς, για παράδειγμα.

Λεπτομέρειες και περιοδικότητα της αξιολόγησης

Στην πρότυπη φάση, η ετήσια δράση στο πεδίο αυτό απετέλεσε το αντικείμενο συγκεκριμένης αξιολόγησης από έναν ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, κατά μέσο όρο, κάθε πενταετία, από τις οποίες η τελευταία έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 1990.

Επεσήμανε πολλά θετικά σημεία του τότε προγράμματος : την ανάπτυξη οργάνων ενεργειακού προγραμματισμού, την απόσπαση ευρωπαϊών εμπειρογνομόνων με πλήρη απασχόληση, αμοιβομένων από το πρόγραμμα στις διοικήσεις πολλών τρίτων χωρών, την επιμόρφωση, μερικές μελέτες και πολλές πλευρές των εργασιών του δικτύου COPED.

Η αξιολόγηση περιείχε, ωστόσο, διάφορες συστάσεις :

- επικέντρωση των δράσεων σε έργα που μπορούν να καταλήξουν σε συγκεκριμένα επιτεύγματα, ανάπτυξη των υφισταμένων οργάνων στις τρίτες χώρες σε θέματα ενεργειακής πολιτικής και ενεργειακής απόδοσης, βοήθεια για τη δημιουργία οργάνων αυτού του τύπου όπου ελείπουν, επιμόρφωση και διοργάνωση σεμιναρίων, κατά προτίμηση σε περιφερειακή βάση.
- μείωση του αριθμού μελετών οι οποίες πρόκειται να αφορούν θέματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Κοινότητα και συγκεκριμένα προβλήματα ενεργειακής πολιτικής

- καλύτερη διάδοση των αποτελεσμάτων του προγράμματος
- στη διαχείριση του προγράμματος : καθορισμός σφαιρικών στόχων του προγράμματος, θέσπιση τριετούς σχεδίου με παρακολούθηση της εκτέλεσής του, καθιέρωση παρακολούθησης, κάθε έργου σε σχέση με τις αρχικές προδιαγραφές του καθώς και τακτικής ανάλυσης του προγράμματος ανά χώρα και ανά τύπο δραστηριοτήτων
- ενίσχυση του συντονισμού και της πληροφόρησης με τις άλλες υπηρεσίες και μέσα της Κοινότητας
- ενημέρωση των κρατών μελών και αύξηση των συγχρηματοδοτήσεων με αυτά.

Στις περισσότερες από αυτές τις συστάσεις δόθηκε συνέχεια από τότε, ιδιαίτερα εκείνες που αφορούν τις προτεραιότητες του προγράμματος.

Σε εκείνες που αφορούν τη διαχείριση του προγράμματος και την ενημέρωση των κρατών μελών ήταν δύσκολο να δοθεί συνέχεια στο πλαίσιο δράσεων που αναπτύσσονται μόνον βάσει ενός δημοσιονομικού κονδυλίου, άρα ενός απλώς ετησίου προγράμματος. Η υποβαλλομένη πρόταση κανονισμού περιλαμβάνει διαδικασίες που ανταποκρίνονται σε αυτές τις τελευταίες συστάσεις.

Δρομολογήθηκε πρόσφατα μια άλλη αξιολόγηση για το σύνολο των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν κατά τα δημοσιονομικά έτη 1991 έως και 1994. Η αντίστοιχη πρόσκληση υποβολής προσφορών δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα.

Οι κατευθύνσεις της αξιολόγησης αυτής αφορούν την ανάλυση των περιεχομένων και των στόχων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, προκειμένου να καθορισθεί σε ποιο βαθμό εντάσσονται οι στόχοι αυτοί στο πλαίσιο της ενεργειακής πολιτικής και έχουν επιτευχθεί.

Η αξιολόγηση πρέπει επίσης να εξετάζει:

- τις παρελθούσες και παρούσες κατευθύνσεις του προγράμματος ώστε να αναζητηθούν οι δυνατότητες βελτίωσης,
- τις σχέσεις μεταξύ των χρησιμοποιηθέντων μέσων και των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων,
- την επιτευχθείσα και ενδεχόμενη συμπληρωματικότητα μεταξύ των προγραμμάτων αυτών και των άλλων υφισταμένων μέσων.

Η έκθεση αξιολόγησης αναμένεται να είναι διαθέσιμη κατά το τέλος του έτους και τουλάχιστον μία ενδιάμεση έκθεση αναμένεται να είναι διαθέσιμη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της παρούσας πρότασης από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Εν πάση περιπτώσει, θα ληφθούν υπόψη οι συστάσεις της τελικής έκθεσης κατά την κατάρτιση του πολυετούς προγράμματος που προβλέπεται στο άρθρο 6 της παρούσας πρότασης κανονισμού.

Η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας διαθέτει επίσης μια μονάδα "Αξιολόγηση των προγραμμάτων", η οποία δύναται να εξετάζει τα στοιχεία που κρίνει αναγκαία.

Εξάλλου, οι χώρες δικαιούχοι εκφράζουν εν γένει την εκτίμησή τους για την ενεργειακή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα διάφορα πλαίσια διαβούλευσης που προβλέπονται στις συμφωνίες συνεργασίας: μικτή επιτροπή, ισομερής συνέλευση, ...

Η υποβληθείσα νομική βάση προβλέπει, ομοίως, ότι λαμβάνονται υπόψη οι γνώμες των κρατών μελών και των επιχειρήσεων της Ένωσης, όπως και η ετήσια έκθεση της Επιτροπής.

Θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση για το χρονικό διάστημα 1996-2000 και θα υποβληθεί πριν από την ενδεχόμενη ανανέωση του προγράμματος.

10. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Η πραγματική χρησιμοποίηση των αναγκαίων διοικητικών πόρων θα προκύψει από την ετήσια απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τους πόρους, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το συμπληρωματικό προσωπικό και ποσά που θα διατεθούν από τη δημοσιονομική αρχή.

10.1 Επιπτώσεις στον αριθμό θέσεων απασχόλησης

Τύποι θέσεων	Προσωπικό που θα διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης		εκ των οποίων		διάρκεια
	<u>μόνιμες θέσεις</u>	<u>έκτακτες θέσεις</u>	με χρησιμοποίηση των υφιστάμενων πόρων στη σχετική ΓΔ ή υπηρεσία	με προσφυγή σε συμπληρωματικούς πόρους	
Υπάλληλοι Α ή έκτακτοι Β υπάλληλοι C	6 2 5	2	8 2 5		
Άλλοι πόροι		2 αποσπ. εθν. εμπ. 2 παρ. υπ.	2 2		
Σύνολο	13	6	19		

Για τους συμπληρωματικούς πόρους, να αναφερθεί με ποιο ρυθμό χρειάζεται να διατεθούν.

10.2 Συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις των συμπληρωματικών ανθρωπίνων πόρων

Άνευ αντικειμένου.

10.3 Αύξηση άλλων λειτουργικών δαπανών που προκύπτει από τη δράση

(ECU)

Κονδύλιο του προϋπολογισμού (αριθ. και τίτλος)	Ποσά	Τρόπος υπολογισμού
Δαπάνες συνεδριάσεων	46.200	Δύο συνεδριάσεις μιας ημέρας με 2 αντι- προσώπους ανά κράτος μέλος, βάσει 770 ECU κατά μέσο όρο (έξοδα ταξιδιού μόνον)
Σύνολο	46.200	

Τα ποσά αντιστοιχούν στις συνολικές δαπάνες της δράσης, εάν η διάρκειά της είναι καθορισμένη, ή σε δαπάνες 12 μηνών, εάν η διάρκεια είναι αόριστη.

ΛΕΛΤΙΟ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΜΜΕ)

ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ:

Κανονισμός σχετικά με τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της ενέργειας - Πρόγραμμα SYNERGY

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ:

2444-2

Η ΠΡΟΤΑΣΗ

1. Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας, γιατί χρειάζεται κοινοτική νομοθεσία στον τομέα αυτόν και ποιοί είναι οι κυριότεροι στόχοι της;

Βλέπε σημείο 2 της αιτιολογικής έκθεσης

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2. Ποιόν αφορά η πρόταση;

Μόνον ενίσχυση προς τις επιχειρήσεις του ενεργειακού τομέα για τη διείσδυση στην αγορά των τρίτων χωρών

- υπάρχουν συγκεκριμένες γεωγραφικές ζώνες της κοινότητας όπου είναι εγκατεστημένες αυτές οι επιχειρήσεις;

Όχι

3. Ποιά μέτρα πρέπει να λάβουν οι επιχειρήσεις για να συμμορφωθούν προς την πρόταση;
4. Ποιές οικονομικές επιπτώσεις ενδέχεται να έχει η πρόταση;

- στην απασχόληση
- στις επενδύσεις και τη σύσταση νέων επιχειρήσεων
- στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

5. Περιέχει η πρόταση μέτρα για να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (μειωμένες ή διαφορετικές απαιτήσεις, κλπ.);

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

6. Κατάλογος των οργανισμών που γνωμοδότησαν επί της πρότασης και παρουσίαση των βασικών στοιχείων της θέσης τους.

Ουδείς

ISSN 0254-1483

COM(95) 197 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

12 11

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-95-241-GR-C

ISBN 92-77-89274-9

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο